

CAGANÒFI

BUTLLETÍ DE L'ASSOCIACIÓ «AMICS DEL CAGANER»

TERCERA ÈPOCA ☒ DL.: B-21.699/97 ☒ BARCELONA ☒ DESEMBRE 2011 ☒ NÚM. 39

Editorial

Saber aprofitar aquest bon moment del caganer

És un fet que el caganer està de moda. Cada vegada se'n troben més a les fires, cada vegada hi ha més col·leccionistes i tot els que en som no donem l'abast amb tanta oferta, se'n poden trobar tot l'any i fins i tot ha estat inclòs entre les 116 icones de Catalunya, tal com explicàvem en el número anterior.

Això ens ha portat, fins i tot, a rebre sol·licituds d'associació a la nostra colla d'Itàlia, el Japó o els Estats Units. I és sempre un plaer retrobar-nos amb alguns d'aquests socis que agafen un avió per venir expressament a les nostres trobades. Podem estar contents. La figura estimada viu un moment dolç, pletòric. I això, necessàriament, ha de redundar en l'activitat i la vida de l'associació Amics del Caganer. Aprofitar aquesta onada favorable al caganer, ara que ja hem pràcticament enterrat els vells prejudicis, ha de ser l'objectiu de la nostra entitat.

I què cal fer? En primer lloc, ens cal sobretot una política de comunicació interna i externa, cap als nostres socis, en primer lloc, i cap a la societat,

a continuació. L'associació reuneix els qui estimen, col·leccionen, difonen i estudien la més emblemàtica i simpàtica figura del caganer. I a l'hora de parlar del caganer als mitjans de comunicació, davant d'estudiosos, folkloristes, etnògrafs o antropòlegs, en el terreny institucional, etc., la veu que s'ha de sentir és la de l'Associació, per davant dels molt legítims interessos comercials dels diferents artesans i industrials figuraires.

Déu n'hi do la feina feta fins ara. Hem tingut contactes amb estudiosos i amb mitjans d'arreu del món, hem participat en entrevistes a diferents televisions i diaris del país. Les nostres exposicions s'han estès per tot el territori de Catalunya, i fins fora d'ella. Multituds hauran vist els nostres amics de fang, resina o plàstic. Editem aquest butlletí i fem dos sopars l'any que reuneixen un bon nombre de socis. Però segur que podem fer més. Hem de ser ambiciosos. El nou any ens ha de portar forces renovades per treballar més i millor pel caganer. Tant els membres de la Junta Directiva, com la resta d'associats, davant dels quals estem compromesos els qui formem part d'aquesta Junta. Les possibilitats tècniques permeten treballar en xarxa, comunicar-nos, fer realitat l'absència de distàncies.

Aquest bon moment ha de servir, a més, per ampliar les bases d'aquest interessant debat que existeix al nostre si sobre què és un caganer i quina relació amb la tradició hem de mantenir. Ho ha exposat el nostre company Joan Maria Pou i jo mateix. La seva conversió en objecte de consum a gran

escala, en símbol del Nadal, en objecte pintoresc i fins en *souvenir* de Catalunya, ens ha ajudat enormement, ens ha permès aquesta visibilitat i popularitat. Ara bé, com alertàvem, aquest boom pot desembocar en una desvirtuació total del fet caganer, de l'essència de la figura i fins i tot del paper del col·leccionista. I aquí també hi ha de jugar un paper determinant l'associació.

Amics, passeu un molt bon Nadal, i visca el caganer!

Joan Safont

Anna Canyelles

Caganer de l'any 2011

Per la seva contribució al coneixement de la figura del caganer en el món de la literatura infantil.

La nova imatge de l'associació

© 2011

Fa un any que vaig apuntar-me a l'associació. Com a dissenyador gràfic de les primeres coses que vaig veure era que el logotip estava molt malmès. Vaig proposar rentar-li la cara. A partir del dibuix escaquejat del Mikel Alsina, d'on havia sortit el símbol, vaig posar-me a redibuixar-lo de nou, però vectorialment, de manera que no li afectessin els canvis de mida, que funcionés bé tan en gran com en petit. Però jo ja veia que aquest dibuix era massa complexe per a un logotip, te masses detalls, en mides petites s'esborrona. És per això que vaig decidir fer una proposta sintetitzant-lo una mica, destacant els trets bàsics del caganer: el personatge a la gatzoneta, la caca, la indumentària

del pagès o pastor català, amb els pantalons abaixats i la barretina. Vaig decidir prescindir de la pipa, ja que no és un tret comú i ara fumar ja no està ben vist. A nivell cromàtic, a part del blanc i el negre, vaig afegir un vermell intens, un pel fosc, que em servis tant per a la barretina com per a la caca. A part un to vermellós recorda al fang amb que els artesans fabriquen la majoria de caganers que ens agraden. Per les característiques del dibuix del personatge la versió en negatiu, sobre un fons fosc, no pot ser la substitució del color per un altre, s'ha de fer servir un altre dibuix que manté els blancs i negres de la vestimenta del caganer. A partir d'aquí el logotip ja estava amb la cara ben neta, però a nivell compositiu,

en forma d'escut o segell, em donava la sensació de ser una associació antiga... Soc conscient que l'associació defensa la tradició de la figura del pessebre, però som una associació actual i crec que hem de donar una imatge més oberta i contemporània, per això vaig decidir eliminar el cercle que el tenia tancat i deixar-lo obert, composant el logotip (el text) amb una tipografia clàssica, la Caslon en cursiva, i integrant-hi el símbol (el dibuix del caganer) d'una manera més moderna i llegible, connotant la tradició del caganer i els seus artesans, alhora que dinàmica i actual com vol ser l'associació després d'aquests primers vint anys.

Xavier Boronat i Llop

Nou web

Aprofitant el nou disseny del logotip de la nostra entitat, també s'ha renovat la imatge gràfica del web de l'associació, on podreu continuar consultant informació sobre la figura del caganer i informació de la nostra entitat, així com nous continguts actualitzats més periòdicament.

Anna Canyelles caganer de l'any 2011

Al'Assemblea d'enguany, es va escollir per votació popular l'escriptora Anna Canyelles, creadora del best-seller nadalenc *El Caganer*, editat per La Galera. Amb gran èxit de vendes el Nadal 2010, una versió divertida de la llegenda del caganer del pessebre per a ser llegida als més petits i també perquè els primers lectors s'apropin al nostre llegendari. L'Anna Canyelles ha treballat molts anys en el món de l'edició, especialment en llibres escolars, i ha publicat alguns contes que ens apropen a les postres tradicions com *La Mona de Pasqua*, *La Castanyada*, *La llegenda de Sant Jordi*, *Els Reis d'Orient* i també *Gertrudis*, *la mòmia infermera*, *Franki*, *mecànic*, *Vull una mascota* entre d'altres.

Exposició a... La Massana. Andorra

Mercat de Nadal.
Del 2 a l'11 de desembre de 2011
A càrrec de **Fernando Jover**
(Associació Amics del Caganer)

Barcelona. Casa dels Entremesos

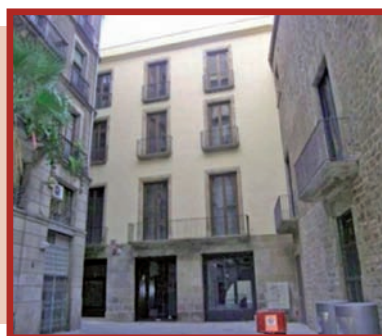
Plaça de les Beates, 2

Del 9 de desembre de 2011 al 8 de gener de 2012

Horaris de visites:

De dimarts a dissabte, 10.15 a 13 h i de 16 a 19 h

Diumenges, 10.15 a 13 h

Barcelona. Fira de Brocanter

Avinguda Diagonal, entre Francesc Macià i Bethoveen

Del 10 al 18 de desembre de 2011

Horaris de visites:

De les 11 a les 21 hores

Molins de Rei. Ca n'Ametller

Plaça de Catalunya, 25

Del 17 de desembre de 2011 al 8 de gener de 2012

Horaris de visites:

De dilluns a dissabte, 18 a 20.30 h

Diumenges, 11.30 a 14 h

Memòria d'Activitats 2010

Les activitats desenvolupades per l'Associació com cada any han estat múltiples i diverses.

En primer lloc fer esment que aquest any es compleix el vintè aniversari de la constitució de la Associació Amics del Caganer que va tenir lloc el 19 de desembre de 1990.

L'Assemblea General es va celebrar el dia 30 de juny al vespre a la societat gastronòmica EUSKALZELEAK, van assistir-hi 25 associats i es va repartir un caganer italià de cristall de Murano als socis assistents com a record i per engrandir les seves col·leccions respectives.

Les tradicionals exposicions es van celebrar a Barcelona al Centre d'Artesania de Catalunya al carrer Banys Nous, amb peces d'en Xavier Añoveros, Jordi Arruga, Josep Mañá i Joan M. Pou, van passar-hi per aquesta exposició 15.174 persones. A Cèret a França al Médiatheque Ludovic Massé on van exposar en Joan Rossell, Joan M. Pou i Glòria Ollé. A Santa Per-

pètua de la Moguda al Espai Cultural La Granja amb peces d'en Xavier Borrell i a Ascó al Centre Neuràlgic on va exposar les seves figures en Joan Lliteras.

Totes les exposicions van ser visitades per molta gent amb el beneplàcit i satisfacció de tots els visitants.

Paral·lelament a la Exposició del Centre d'Artesania de Catalunya en van celebrar una conferència d'en Jordi Arruga i una taula rodona sobre el present i el futur del caganer en la que van participar-hi en Joan Lliteras, en Xavier Añoveros i en Martí Crespo.

El sopar anyal de Nadal es va celebrar com els darrers anys al Col·legi de Metges de Barcelona el dia 15 de desembre, van assistir-hi 47 persones i com cada any es va lliurar el guardó de Caganer de l'Any, que va correspondre al cantautor català Albert Pla per la seva contribució al coneixement de la figura del caganer en el món de la música. El va presentar en Joan Lliteras i el guardonat va agrair-ho amb unes simpàti-

ques paraules i va interpretar la seva cançó "El caganer" juntament amb Quimi Portet. Es va regalar als assistents, com els darrers anys, dues noves postals de reproduccions de caganers antics.

Varen sortir dos nous números de "El Caganòfil" el 36 i el 37, a les dates acostumades de juny i desembre, amb notícies, fotografies i diversos articles d'en Joan M. Pou, Mikel Alsina, Joan Rossell, Joan Lliteras, Iolanda Marchueta i Xavier Añoveros.

La pagina Web va tenir moltes millores i es van modernitzar determinats apartats, com a primer pas de la gran reforma que es prepara per l'any 2011.

La Junta Directiva es va reunir en set ocasions en les que es van tractar els habituals temes i es van preparar i organitzar les diverses activitats que van tenir lloc al llarg de l'any.

El nombre d'afiliats al 31 de desembre era de 74.

Xavier Añoveros i Trias de Bes

Curiositats caganòfiles

Bàmbola del Caganer d'Oscar Julve d'Enric Rovira Xocolater

Pentinat a l'estil caganer

Retallable amb moviment creat i dissenyat per l'Il·lustrador Lluís Filella

Cartell anunciant de l'Electro Recycling de París

Més informació a: www.amicsdelcaganer.cat
info@amicsdelcaganer.cat